

Predlogi in utemeljitve zavarovanja nekaterih predelov Ljubljanskega barja

Proposals and reasons for the protection of the some parts of Ljubljana moor

Andrej Sovinc, Dare Šere

Zaradi vsestranskega napredka, visoke življenjske ravni in udobja človek vedno bolj nepremišljeno posega v naravo. Posebno močvirni predeli so večkrat prizadeti ali celo uničeni.

Ljubljansko barje trenutno še ni tako ogroženo kot mnogi drugi predeli pri nas in drugod. Res pa je, da je vse področje Ljubljanskega barja stalno v potencialni nevarnosti, pa naj bo to zaradi izsuševalnih del, pozidave, odlaganja smeti, morebitne industrijske cone ali česa drugega.

Čeprav zdaj še nimamo celovitega popisa ptic našega Barja, lahko mirno trdimo, da je to bila in je še ena naših ornitološko najzanimivejših lokalitet.

Namen člankov, ki jih objavljamo v Acrocephalusu je predlagati nekatera važna področja za zaščito. S temi popisi pa tudi upamo, da bomo vzpodbudili koga, da bo zbral starejše in novejše podatke o pticah Barja in vse skupaj objavil v posebni monografiji. To praznino v naši ptičeslovni literaturi smo Barju verjetno dolžni zapolniti.

Zavarovanje najzanimivejših barjanskih lokalitet bomo skušali doseči s pomočjo Zavoda SRS za varstvo naravne in kulturne dediščine.

V 15. številki Acrocephalusa je bil objavljen prispevek z naslovom "Zaščita ribnikov v dolini Drage pri Igu". Zapis, ki se nanaša na območje reke Ljubljaniče, je bil objavljen v številki 17 - 18. Tokrat objavljamo prispevek o predelu med Hauptmancami, Lavrico, Škofljico in Igom, sledil pa bo še sestavek o Bevkah.

O BARJU

Ljubljansko barje meri okrog 160 km² in se razprostira v južnem delu Ljubljanske kotline. Zaradi specifičnih razmer prostranih in zamočvirjenih travišč, z gmovjem in trstičjem obraslih rek in močvirij sodi med naše ornitološko najbolj zanimive predele.

Ljubljansko barje je ravnina tektonskega nastanka, ki jo obkroža nižje hribovje in iz katere mole le barjanski osamelci. Grezanje kotline se je pričelo v pleistocenu, poglobitve pa je sproti zasipala voda s prodom in glino. Kotlino je večkrat zalilo jezero, zadnjič v holocenu. To zadnje jezero imenujemo mostiščarsko. Kasneje so ga reke napolnile z naplavinami in v rimski dobi je izginilo.

Mlade usedline skoraj ne prepuščajo vode, zato je svet močvirnat in večkrat tudi poplavljen. Pokrajina je preprejena s številnimi rekami, potoki in kanali. Najpomembnejša reka je Ljubljaniča.

Na Barju prevladuje celinsko modificirano podnebje, ki je podobno ljubljanskemu. Specifična je količina padavin /1500 - 1600 mm/m²/. Večja je zračna vlažnost in z njo povezana megla. Povprečna letna temperatura je 9,4°C.

Skoraj 70 % tal poraščajo vlažna travišča in gmovje. Redkokje naletimo še na ostanke visokega barja in šote. Gozda je le malo, porašča predvsem osamelce.

Glavna gospodarska panoga je kmetijstvo, pomembno je še gozdarstvo in v zadnjem času industrija. Barje ima važno prometno lego.

ORNITOLOŠKA VREDNOST

Ljubljansko barje je izredno zanimivo v gnezditvenem času, ne samo zaradi velikega števila gnezdik, temveč tudi zato, ker tu gnezdiyo nekatere redke vrste.

Zaradi velikih količin hrane je ta del Slovenije zanimiv tudi v času preleta in prezimovanja. Že Ponebšek (1934) ugotavlja, da potekata preko Barja pomembni selitveni poti. Njegovo domnevo potrjujejo opazovanja številnih vrst pa tudi veliko ujetih in obročkanih ptic.

OGROŽENOST

Prvotne habitate ogrožajo melioracije, intenzivno kmetijstvo, ubranizacija, izgradnja velikih cest, zastrupljanje voda, odlaganje smeti, načrti o industrijski ali kmetijski coni itd. Potencialno nevarnost pa bi predstavljala tudi možna izgradnja športnega letališča pri Črni vasi.

Spreminjanje prvotnih habitatov ogroža ne samo obstoj posameznih ptic, ampak tudi nekaterih ptičjih vrst. Zato predlagamo, da se zaradi velike ornitološke vrednosti zaščitijo naslednji predeli:

- Draga pri Igu
- reka Ljubljanica
- predel med Havptmancami, Lavrico, Škofljico in Igom
- Bevke

Stopnja zaščite naj bi bila najnižja, v trenutni situaciji naj bi samo ohranili sedanje stanje. Takoj, ko bi se začelo stanje spreminjati (zaradi zgoraj omenjenih razlogov), pa bi morali naravovarstveni režim postriti.

Naša država je v Iranu (1971) podpisala t.i. Ramsarsko konvencijo, s katero smo se zavezali, da bomo varovali močvirja, pomembna za življenje in razvoj ptic, kar naj bi dosegli z ustanavljanjem naravnih rezervatov in z nadzorom. Ornitološko najpomembnejša močvirja naj bi se vključila v seznam mednarodno pomembnih močvirij.

Ljubljansko barje je poleg močvirij pri Ormožu, močvirij Cerkniškega jezera in Sečoveljskih solin pomembna postaja na selitveni poti ptic in zato gotovo sodi v spisek močvirij mednarodnega pomena.

PRISPEVEK K POZNAVANJU ORNITOFAVNE OBMOČJA MED HAVPTMANCAMI, LAVRICO, ŠKOFLJICO IN IGOM IN PREDLOG ZA ZAŠČITO TEGA PREDELA

Obravnavani predel leži jugovzhodno od Ljubljane, omejujejo ga primestna naselja Havptmance, Lavrica, Škofljica in Ig. Meri približno 15 km². Je ravnina, iz katere molita barjanska osamelca Grmez in Babniški hrib. Njuna nadmorska višina je okrog 320 m.

Velike travnate površine, pogosto vlažne ali močvirne, dovolj tekočih voda, močvirne flore, trstičja ter drevja in grmovja so glavna značilnost tega predela. Zaradi tega je ta predel zanimiv za ptice v vseh letnih časih, med gnezditvijo, selitvijo pa tudi med prezimovanjem.

Pedološka podoba tal je zelo pestra. Voda onemogoča prezračevanje in s tem normalen razvoj prsti. Z vrtinami med Ljubljano in Igom so ugotovili, da je trdna podlaga šele v globini okrog 135 m, nad njo pa je več plasti jezerskih usedlin. Usedline so nanesele reke in potoki z obrobni gričevij.

V obravnavanem predelu je najpomembnejša reka Iščica, katere bregovi so gosto obrasli z drevjem in grmovjem. Voda se pretaka počasi, vodna flora je precej bujna. V Iščico pritekajo potoki Želimejščica, Domavščica in drugi, v vzhodnem delu teče potok Izer (Škofeljščica). Predel prekriva gosta mreža poraslih kanalov in jarkov za odvajanje odvečne vode.

Večino površine poraščajo travišča, ki pa za živalsko krmno niso najbolj primerna. Na obdelanih njivah pridelujejo predvsem koruzo, vrtnine in krmne rastline. Pokrajino oživljajo večje ali manjše skupine drevja in grmovja. Južno od osamelca Gmez so še ostanki šote in visokega barja. Na nekaterih mestih so tudi plitve luže, kjer se voda zadržuje vse leto, kar je posebno privlačno za selivke. Levo ob cesti Škofljica - Ig je pas precej gostega trstičja. Oba osamelca sta porasla z drevjem.

Razen ob robnih naseljih in nekaj hišah ob Babniškem hribu v tem območju ni stanovanjskih hiš in industrijskih objektov. Veliko je poti in kolovozov, vendar redki traktorji in vozovi ne vznemirjajo preveč barjanskih ptic. Za talne gnezdilke je bolj nevarna zgodnja spomladanska košnja, še posebno strojna.

V obravnavanem predelu gnezdi 82 vrst ptic, za 11 vrst pa je gnezdenje verjetno, vendar nepotrjeno. Med gnezdilci je tudi nekaj za naše kraje redkih vrst. Še zanimivejše je to področje v času preleta, saj se tu zaradi obilja hrane ustavljajo številni preletniki, nekatere vrste tu tudi prezimijo.

Sedanjo podobo tega območja ogrožajo urbanizacija, intenzivno kmetijstvo z vsemi posledicami (izsuševanje, umetno gnojenje, strupi za zatiranje škodljivcev, zgodnja strojna košnja, monokulture ...), odlaganje smeti in drugo.

Za nekatere ptičje vrste bi bila posebno nevarna možna izgradnja športnega letališča, ki naj bi bilo pri Črni vasi, v neposredni bližini tega predela. Hrup z letališča bi namreč vznemirjal ptice v širši okolici.

Predlagamo, da se obravnavani predel med Havptmancami, Lavrico, Škofljico in Igom zaščiti. Dokler se ne bi začela podoba predela zaradi različnih posegov vanj spreminjati, naj bi se ohranilo sedanje stanje. V primeru, da bi se začela situacija spreminjati in ogrožati obstoj nekaterih vrst ptic, pa bi morali takoj poostriiti stopnjo zaščite.

METODA DELA

V tem sestavku so upoštevana samo opazovanja in lov ptičev po letu 1974 in so rezultat dela obeh avtorjev. Starejših podatkov v tem delu ne obravnavamo, ker pa jih je precej in je med njimi precej zelo zanimivih, upamo, da jih bo obdelal drug avtor.

Ekskurzije na obravnavani predel so bile v preteklih letih v vseh letnih časih, v različnih vremenskih pogojih, podnevi in ponoči. Posamezne podatke smo dobili tudi ob večkratnem krajšem zadrževanju in opazovanju na tem območju.

Ptice smo določevali na podlagi opazovanj z daljnogledi (8 x 30, 7 x 50, 20 x 50, 10 x 50), po oglašanju in z lovom z mrežami. Precej primerkov je tudi prepariranih v zbirkah Prirodoslovnega muzeja Slovenije v Ljubljani.

Ptice smo glede na njihovo zadrževanje v tem predelu razdelili na:

- vrste, ki tu ne gnezdiijo: NG
- vrste, ki tu gnezdiijo: GN
- vrste, za katere je gnezditiv možna ali verjetna: MG
- vrste, ki tu občasno gnezdiijo: OB

Poleg podatkov o gnezditvi navajamo tudi status vrst:

- vrste, ki se tu zadržujejo vse leto /v času preleta tudi severni gosti/: CELOL
- poletne, zimske ali preletne goste navajamo pod oznako: PR

Pri vrstah, kjer je njihov status označen z vprašanjem /?/, je njihova celoletna prisotnost odvisna od ostrine zime.

KEY:

NG = nonbreed

GN = breed

OB = sporadic breed

MG = possible breed

CELLOL = resident status

PR = summer visitor, winter visitor, passage migrant

? = status depends of severity of the winter

SEZNAM OPAZOVANIH PTIČJIH VRST

Podiceps ruficollis GN CELOL
Ardeola ralloides NG PR
Egretta garzetta NG PR
Ardea cinerea NG CELOL
Ardea purpurea NG PR
Ciconia ciconia NG PR
Cignus olor NG PR
Anas penelope NG PR
Anas platyrhynchos GN CELOL
Anas querquedula NG PR
Fernis apivorus MG PR
Circaetus gallicus MG PR
Circus cyaneus NG PR
Circus aeruginosus NG PR
Circus pygargus OB PR
Accipiter nisus MG CELOL
Accipiter gentilis MG CELOL
Buteo buteo GN CELOL
Falco naumanni GN PR
Falco tinnunculus GN PR ?
Falco vespertinus NG PR
Falco subbuteo GN PR
Falco peregrinus NG PR
Perdix perdix GN CELOL
Coturnix coturnix GN PR
Phasianus colchicus GN CELOL
Rallus aquaticus MG PR
Crex crex GN PR
Gallinula chloropus GN CELOL
Fulica atra GN CELOL
Chetusia gregaria NG PR
Vanellus vanellus GN PR ?
Philomachus pugnax NG PR
Gallinago gallinago GN CELOL
Scolopax rusticola NG PR
Limosa limosa NG PR
Numenius arquata GN PR
Tringa erythropus NG PR
Tringa ochropus NG PR
Tringa glareola NG PR
Actitis hypoleuca MG PR
Larus ridibundus NG PR
Sterna hirundo NG PR
Chlidonias niger NG PR
Columba palumbus GN PR
Streptopelia decaocto GN CELOL
Streptopelia turtur GN PR
Cuculus canorus GN PR
Strix aluco GN CELOL
Asio otus GN CELOL
Apus apus GN PR
Alcedo atthis MG CELOL
Coracias garrulus NG PR
Upupa epops GN PR
Jynx torquilla NG PR
Picus canus GN CELOL
Picus viridis GN CELOL
Denrocopus major GN CELOL
Denrocopus minor MG CELOL
Lullula arborea NG PR
Alauda arvensis GN PR ?
Hirundo rustica GN PR
Riparia riparia NG PR
Delichon urbica GN PR
Anthus trivialis GN PR
Anthus pratensis NG PR
Anthus cervinus NG PR
Anthus spinoletta NG PR
Motacilla alba GN PR
Motacilla cinerea GN PR ?
Motacilla flava GN PR
Bombycilla garrulus NG PR
Troglodytes troglodytes GN CELOL
Prunella modularis NG PR
Erithacus rubecula GN CELOL
Phoenicurus ochruros GN PR
Phoenicurus phoenicurus MG PR
Saxicola torquata GN PR ?
Saxicola rubetra GN PR
Luscinia luscinia NG PR
Luscinia megarhynchos GN PR
Oenanthe oenanthe NG PR
Turdus merula GN CELOL
Turdus pilaris MG CELOL
Turdus philomelos GN PR
Turdus iliacus NG PR
Turdus viscivorus NG PR
Cettia cetti NG PR
Cisticola juncidis OB PR
Locustella naevia OB PR
Acrocephalus melanopogon NG PR
Acrocephalus paludicola NG PR
Acrocephalus schoenobenus GN PR
Acrocephalus palustris GN PR
Acrocephalus scirpaceus NG PR
Acrocephalus arundinaceus OB PR
Hippolais icterina NG PR
Sylvia nissoria GN PR
Sylvia curruca NG PR
Sylvia communis GN PR
Sylvia borin GN PR
Sylvia atricapilla GN PR
Phylloscopus sibilatrix NG PR
Phylloscopus collybita GN PR
Phylloscopus trochilus NG PR
Regulus regulus NG PR
Regulus ignicapillus NG PR
Muscicapa striata GN PR
Ficedula hypoleuca NG PR
Aegithalos caudatus GN CELOL
Parus palustris GN CELOL
Parus montanus NG PR

Parus cristatus NG PR
Parus ater GN CELOL
Parus caeruleus GN CELOL
Parus major GN CELOL
Sitta europea GN CELOL
Certhia brachydactyla GN CELOL
Remiz pendulinus NG PR
Oriolus oriolus GN PR
Lanius senator MG PR
Lanius collurio GN PR
Lanius minor GN PR
Lanius excubitor NG PR
Garrulus glandarius GN CELOL
Pica pica GN CELOL
Coleus monedula GN CELOL
Corvus cornix GN CELOL
Corvus corone NG PR
Sturnus vulgaris GN PR ?
Passer domesticus GN CELOL

Passer montanus GN CELOL
Fringilla montifringilla NG PR
Serinus serinus GN PR
Chloris chloris GN CELOL
Carduelis carduelis GN CELOL
Spinus spinus NG PR
Acanthis cannabina GN CELOL
Acanthis flavirostris NG PR
Loxia curvirostra NG PR
Carpodacus erythrinus GN PR
Pyrrhula pyrrhula GN CELOL
Coccothraustes coccothraustes GN CELOL
Emberiza hortulana NG PR
Emberiza citrinella GN CELOL
Emberiza schoeniclus GN CELOL
Emberiza calandra GN PR

POMEN SPECIFIČNIH BIOTOPOV PREDELA MED HAVPTMANCAMI, LAVRICO, ŠKOFLJICO IN IGOM KOT GNEZDIŠČA ALI SELITVENE POSTAJE NEKATERIH PTIČJIH VRST

Obravnavano področje lahko v grobem razdelimo na tri za ptice najzanimivejše predele:

- Mah pri Igu in ostala vlažna travišča
- predel med Škofljico in Igom,
- reka Iščica s kanali in jarki

1. Mah se imenuje področje severovzhodno od vasi Ig. Poraščajo ga vlažni travniki, vmes je tudi nekaj obdelanih njiv. Pokrajino oživljajo drevoredi ter skupine drevja in gmovja. Specifične za to območje so majhne luže, ki so kljub svoji majhnosti (komaj nekaj m²) zelo privlačne predvsem za selivke. Luže so precej plitve, v zadnjem času pa se močno zaraščajo. Med zanimivejšimi preletniki omenjamo čaplje (rjava, čopasta, mala bela čaplja), siva čaplja pa se tu zadržuje vse leto. Med selitvijo lahko opazujemo večje ali manjše jate togotnikov, kozic, črnorepih kljunačev, prib, martincev, velikih škurhov in drugih močvirskih ptic. Prostrana ravnina je zanimiva tudi za ujede, med katerimi omenjamo orla kačarja, sršenarja, lunje, sokole in postovke. V času jesenske selitve smo opazovali na Mahu preko 10 ujed naenkrat. Na tem območju se zadržuje tudi precej vrst ptic pevk, med katerimi so nekatere za naše kraje dokaj redke, omenimo samo rdečegrlo cipo in velikega slavca.

Opazovanje stepske pribe 27. 03. 1983 na Mahu je drugo registrirano opazovanje te azijske vrste v Jugoslaviji (Matvejev - Vasić, 1973). Ta ptica je redka tudi v ostali Evropi.

Med gnezdilci omenjamo najprej velikega škurha, kateremu je Ljubljansko barje poleg Cerkniskega jezera edino gnezdišče v Jugoslaviji (Matvejev - Vasić, 1973). Na Mahu gnezdi nekaj parov, verjetno njihovo število še ni bistveno upadlo, kar lahko sklepamo po nekaterih starejših zapiskih.

Vprašanje pa je, kaj bi se zgodilo s plašnimi močvirskimi pticami, če bi v bližini njihovih gnezdišč zgradili športno letališče.

Ostali zanimivejši gnezdilci Maha pri Igu so še priba, kozica, rumena pastirica in veliki strnad.

2. V predelu med Škofljico in Igom prevladujejo zarasli močvirni travniki in gosto grmovje. Precej travnatih površin ne kosijo, zato so gosto porasle z grmovjem. Levo ob cesti proti Škofljici je predel precej gostega trstičja.

Tudi to območje je zanimivo v vseh letnih časih, še posebej v času gnezditve.

Med redkimi preletnimi gosti omenjamo svilnico, tamariskovko in povodno trstnico.

Gnezdo močvirskega lunja, ki v tem predelu neredno gnezdi, predstavlja verjetno trenutno edino gnezdišče te vrste v Sloveniji (Krečič - Šušteršič, 1963).

Gnezditvev mediteranske vrste brškinke leta 1978 je prva dokazana gnezditvev te vrste v celinski Sloveniji (Šere, 1980). Kljub temu, da so verjetno brškinke zaradi hude zime 1978/79 propadle, je podatek zanimiv in potrjuje ugotovitev, da brškinca širi svoj areal razširjenosti tudi v celinsko Evropo.

V tem predelu gnezdi tudi kobiličar, ki je sicer v Sloveniji zelo redek gnezdilec.

Gnezdo rdečega kalina, najdeno 24. 06. 1978, predstavlja prvo gnezditvev te vrste pri nas (Šere, 1980).

V trstičju ob cesti Škofljica - Ig gnezdi trstni strnad, maloštevilen gnezdilec Slovenije.

Od trstnic gnezdi tu močvirska, od 1977 pa tudi bičja trstnica (Šere, 1980). Le-ta se je v zadnjem času precej razmnožila predvsem po vlažnih in gosto zaraslih travnikih ob cesti do Škofljice. Tudi tu (kot na Mahu) gnezdi par velikih škurhov, nekaj prib, kozic in ostalih ptic, vezanih na močvirni habitat.

3. Reka Iščica s kanali in jarki, ki so ponavadi gosto obrasli s trstjem, je zanimiva predvsem za preletne in zimske goste. Struga Iščice je vseskozi obrasla z gostim grmovjem in drevjem. Na preletu se tu ustavijo ponirki, gosi, race, martinci, v grmovju pa številne ptice pevke.

Med gnezdilci so mali ponirek, zelenonoga tukalica in liska, verjetna pa je tudi gnezditvev mokoža in malega martinca. Pozimi so precej številne predvsem črne liske.

Nekatere redke in ogrožene vrste so v obravnavanem predelu prisotne na več lokalitetah, zato jih navajamo posebej. Mednje sodita vedno redkejša kosec in prepelica, močno je upadlo tudi število smrdokaver, poljskih škrjancev in pisanih penic.

V zadnjih letih se je zelo znižalo število gnezdečih srakoperjev. V obravnavanem področju so bile opažene kar štiri vrste. Žal je tudi tu srakoperjev vedno manj.

Malega slavca navajamo kot redkega gnezdilca tega območja. V zadnjem času se je rumena pastirica pojavila kot nova gnezdilka tega predela, ta vrsta je v Sloveniji le lokalno razširjena.

Med redkejše preletnike uvrščamo poleg že prej omenjenih vrst še zlatovranko, severnega repnika in vrtnega strnada.

Veliko število opazovanih vrst, med katerimi je tudi nekaj za naše kraje redkih predstavnikov, dokazuje veliko ornitološko vrednost teh lokalitet. Zaščita bi morala biti kompleksna, saj se ti predeli med sabo povezujejo.

MOŽNA IZGRADNJA ŠPORTNEGA LETALIŠČA PRI ČRNI VASI IN NJEGOV VPLIV NA PTICE BLIŽNJEGA PREDELA MED HAVPTMANCAMI, LAVRICO, ŠKOFLJICO IN IGOM

V sredstvih javnega obveščanja smo v zadnjem času večkrat zasledili vest o izgradnji športnega letališča pri Črni vasi.

Hrup, ki bi ga letala povzročala na večje razdalje, bi prav gotovo negativno vplival na nekatere ptičje vrste. Redke močvirske ptice, ki za svoj obstoj poleg specifičnega biotopa potrebujejo tudi mir, bi tako vznemirjanje gotovo pregnalo. V mislih imamo predvsem redkega in ogroženega velikega škurha, prizadete pa bi bile seveda tudi ostale vrste.

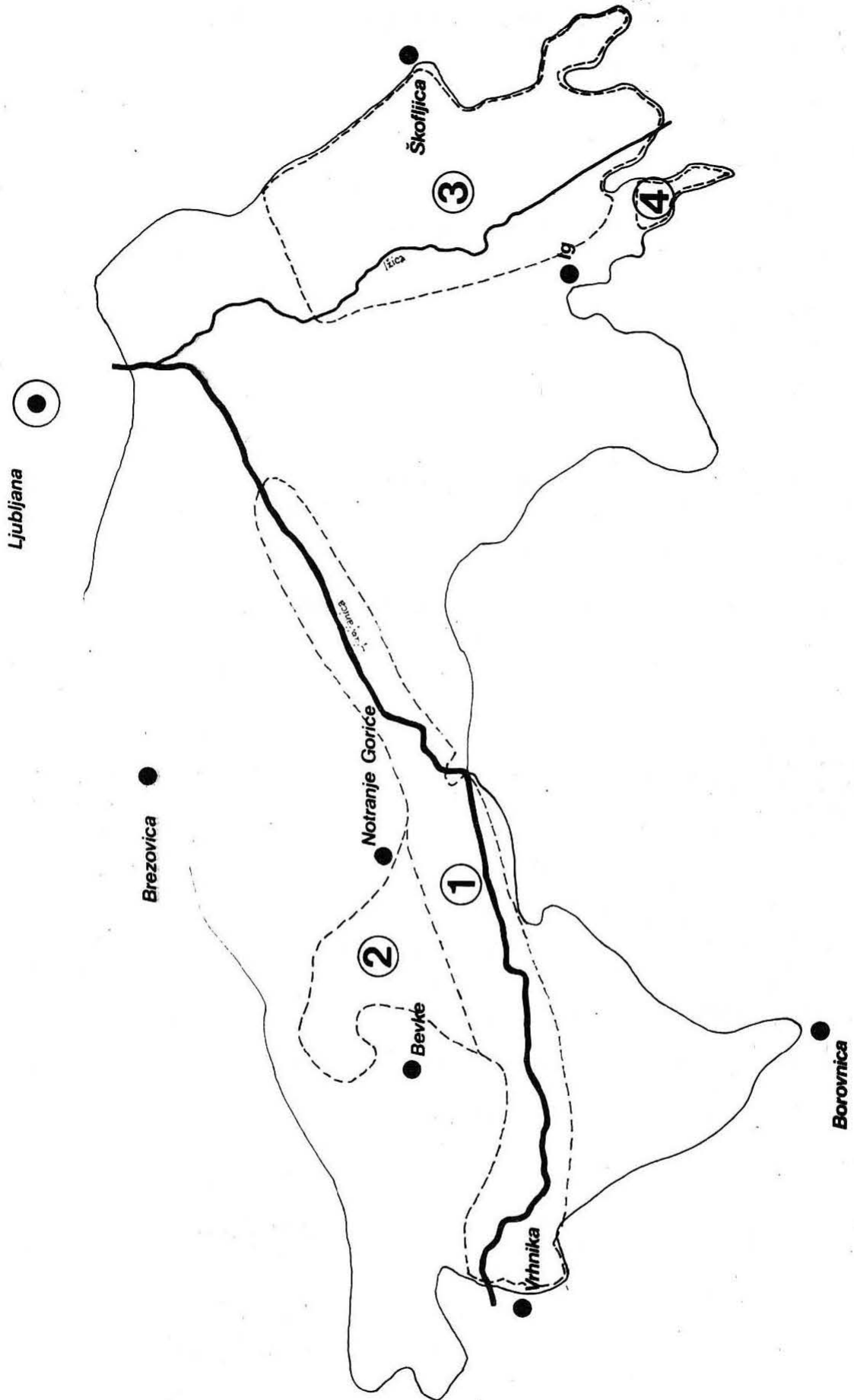
Z izgradnjo letališča bi se seveda spremenil tudi prvotni tip habitata, kar tudi ogroža nekatere vrste.

Kljub temu da možna lokacija športnega letališča ni v predelu, ki ga v tem sestavku obravnavamo, mislimo, da bi letališče negativno vplivalo na ptice obravnavanega predela. Poudariti je treba, da se vrste v neposredni bližini predela med Hauptmancami, Lavrico, Škofljico in Igom ne razlikujejo bistveno od vrst, opaženih v tem predelu. Torej je tudi med njimi nekaj redkih in ogroženih vrst ptic.

Zaradi zgoraj navedenih razlogov smo odločno proti izgradnji športnega letališča pri Črni vasi.

SKLEPI

1. V seznamu je vključenih 150 vrst ptic, od katerih je 82 nedvomnih in 11 možnih in verjetnih gnezdilcev, preletnih, poletnih in zimskih gostov pa je 57, kar pomeni, da je obravnavani predel zanimiv v vseh letnih časih.
2. V sestavku niso upoštevani podatki pred letom 1974, treba bi jih bilo obdelati, kar bi dalo popolnejšo sliko ptic tega predela. Upamo si trditi, da je zaradi spremenjenih ekoloških razmer število ptičjih vrst (gnezdilcev in negnezdilcev) občutno manjše.
3. Nekatero vrsto tega območja so za Slovenijo izredno redke, med njimi je nekaj gnezdilcev, pa tudi preletnih gostov.
4. Kljub temu da možna lokacija športnega letališča, ki naj bi bilo pri Črni vasi, ne leži v obravnavanem predelu, mislimo, da bi hrup letališča negativno vplival na ptice tega predela in se zato izrekamo proti izgradnji. Seznam opaženih vrst območja pri Črni vasi se ne razlikuje bistveno od spiska vrst, omenjenih v tem sestavku.

Slika 1: Predeli Ljubljanskega barja predlagani za zaščito
Figure 1: The parts of Ljubljana moor suggested for protection

5. Zaradi velikega ornitološkega pomena predlagamo, da se predel med Hauptmancami, Lavrico, Škofljico in Igom zaščiti in zavaruje.

LITERATURA

Buser, S. in drugi /1983/: Ekskurzije naravoslovník krožkov. Vodnik 7, PDS, Ljubljana.

Krečič, I., Šušteršič, F., /1963/: Ptice Slovenije, Državna založba Slovenije, Ljubljana.

Matvejev, S. D., Vasić, V.F., /1973/: Catalogues faunae Jugoslaviae, Ljubljana.

Melik, A. /1963/: Slovenija, Ljubljana.

Ponebšek, B. /1934/: Slovenija na križišču selitvenih potov, I. Izvestje Ornit. observatorija v Ljubljani, Ljubljana.

Šere, D. /1981/: Pojavljanje rdečegrle cipe v Sloveniji, *Acrocephalus*, 7.

Šere, D. /1980/: Rdeči kalin gnezdi v Sloveniji, *Acrocephalus*, 1.

SUMMARY

Ljubljana moor, measuring 160 km², is located in the southern part of Ljubljana basin. Nearly 70% of the area is overgrown with moist meadows and shrubs. Here and there remains of high swamp and turf can be found. Wood is scarce, solitary trees prevail. The landscape is covered with numerous rivers, streams and ditches. The principal river is the Ljubljanica.

The article discusses ornithofauna of a small area surrounded by suburban settlements Hauptmance, Lavrica, Škofljica and Ig. The area, measuring 15 km², is significant for its nesting period and for its periods of migration and wintering. The data recorded prior to 1974 are not considered. The list includes 150 species, of which 82 are nesting birds, 11 are possible and probable nesting birds, 57 are passage migrants, summer and winter visitors.

The original habitats are endangered by melioration, intensive farming, forestation, urbanisation, building of roads, water pollution, dumping of garbage, the planned industrial zone and airport for light aircraft.

The authors suggest this area of the moor to be immediately protected.

*Andrej Sovinc
Ziljskega 7, 61000 Ljubljana*

*Dare Šere
Glinškova ploščad 12,
61 000 Ljubljana*